

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Rozwój przedsiębiorczości w ramach PS WPR 2023-2027 - warunki uzyskania wsparcia.

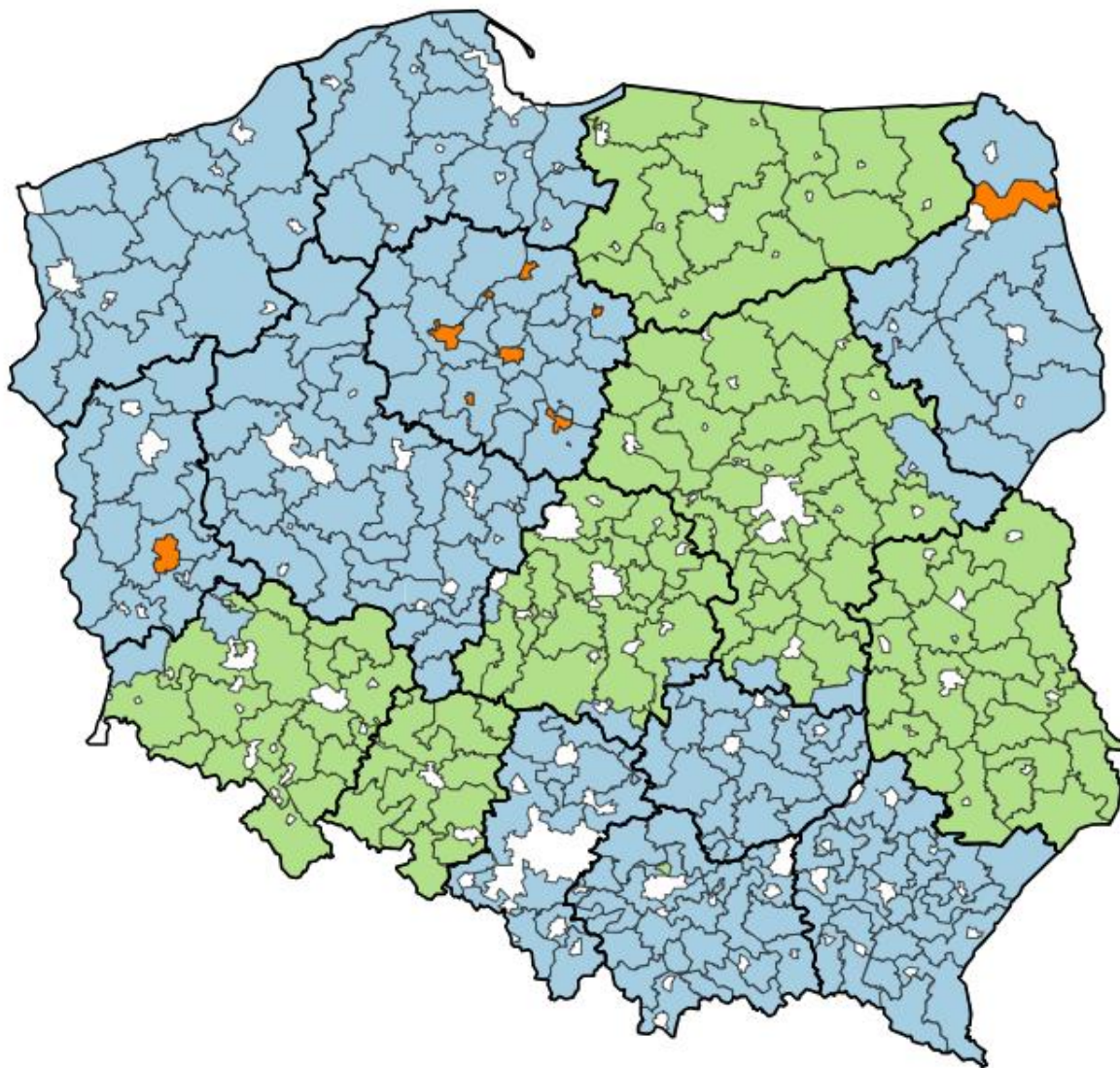
Departament Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich

LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)

- Interwencja ukierunkowana jest na budowanie lokalnej tożsamości bazującej na aktywizacji społecznej i przy wykorzystaniu miejscowych zasobów w sposób zapewniający najlepsze zaspokojenie potrzeb społeczności wiejskich, w tym poprzez wykorzystanie wiedzy, innowacji i rozwiązań cyfrowych.
- Wdrożenie interwencji polega na realizacji przez lokalne grupy działania (LGD) wybranych strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność (LSR) na obszarach wiejskich.

L.p.	Wnioskodawca	Wysokość przyznanej kwoty pomocy zarządanie LSR [EUR]		Wysokość środków na wdrażanie LSR [EUR]
1	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Dolina Giętczwi"	€	362 500,00	€ 1 500 000,00
2	Lokalna Grupa Działania "Zielony Pierścień"	€	512 500,00	€ 2 250 000,00
3	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Ziemia Zamojska"	€	362 500,00	€ 1 500 000,00
4	Lokalna Grupa Działania "Roztocze Tomaszowskie"	€	512 500,00	€ 2 250 000,00
5	Lokalna Grupa Działania " Owocowy Szlak"	€	412 500,00	€ 1 750 000,00
6	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Silne Biłgorajskie"	€	512 500,00	€ 2 250 000,00
7	Bialskopodlaska Lokalna Grupa Działania	€	662 500,00	€ 3 000 000,00
8	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Nasze Roztocze"	€	412 500,00	€ 1 750 000,00
9	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Promenada S 12	€	362 500,00	€ 1 500 000,00
10	Lokalna Grupa Działania „Jagiellońska Przystań"	€	362 500,00	€ 1 500 000,00
11	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Ziemi Chełmskiej	€	312 500,00	€ 1 250 000,00
12	Lokalna Grupa Działania Ziemi Kraśnickiej	€	412 500,00	€ 1 750 000,00
13	Lokalna Grupa Działania na rzecz Rozwoju Gmin Powiatu Lubelskiego "Kraina Wokół Lublina"	€	662 500,00	€ 4 000 000,00
14	Stowarzyszenie "Poleska Dolina Bugu"	€	312 500,00	€ 1 250 000,00
15	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Krasnystaw Plus"	€	462 500,00	€ 2 000 000,00
16	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Lepsza Przyszłość Ziemi Ryckiej"	€	412 500,00	€ 1 750 000,00
17	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Doliną Wieprza i Leśnym Szlakiem"	€	412 500,00	€ 1 750 000,00
18	Stowarzyszenie Hrubieszowskie "Lepsze Jutro" Lokalna Grupa Działania	€	412 500,00	€ 1 750 000,00
19	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Leśny Krąg"	€	362 500,00	€ 1 500 000,00
20	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania "Polesie"	€	412 500,00	€ 1 750 000,00
21	Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Razem Ku Lepszej Przyszłości”	€	512 500,00	€ 2 250 000,00
22	Lokalna Grupa Działania „Zapiecek”	€	412 500,00	€ 1 750 000,00
SUMA		€	9 575 000,00	€ 42 000 000,00

MAPA LOKALNYCH GRUP DZIAŁANIA

<https://lgd.ksowplus.pl/>

Postawy prawne dla interwencji LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)

- **PS WPR 2023-2027** – ustawa z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027
- **RLKS** – ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o rozwoju lokalnym z udziałem lokalnej społeczności

Obok postanowień Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027, przepisów prawa powszechnie obowiązującego oraz regulaminów naborów wniosków o przyznanie pomocy, Wytyczne Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, stanowią podstawę systemu realizacji Planu Strategicznego (PS WPR).

Wytyczne podstawowe w zakresie pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027

Niniejsze wytyczne mają charakter horyzontalny i obejmują m.in. kwestie związane z trybem przyznawania i wypłaty pomocy finansowej, a także wskazują podstawowy katalog warunków przyznawania, wypłaty i zwrotu tej pomocy oraz katalog zobowiązań w okresie związania celem dla interwencji PS WPR, w których pomoc jest przyznawana na podstawie umowy o przyznaniu pomocy.

<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/wytyczne-podstawowe-w-zakresie-pomocy-finansowej-w-ramach-planu-strategicznego-dla-wspolnej-polityki-rolnej-na-lata-20232027>

Wytyczne szczegółowe w zakresie przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 dla interwencji I.13.1 LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS) - komponent Wdrażanie LSR

Niniejsze wytyczne obejmują m.in. warunki przyznawania pomocy, rodzaje kryteriów wyboru operacji oraz zasady ich określania, warunki realizacji operacji, formę w jakiej przyznaje się pomoc, wysokość pomocy udzielanej beneficjentowi oraz poziom pomocy dla poszczególnych operacji, warunki wypłaty pomocy, zobowiązania beneficjenta.

<https://www.gov.pl/web/rolnictwo/wytyczne-szczegolowe-w-zakresie-przyznawania-i-wypłaty-pomocy-finansowej-w-ramach-planu-strategicznego-dla-wspólnej-polityki-rolnej-na-lata-20232027-dla-interwencji-i131-leaderrozwoj-lokalny-kierowany-przez-spolecznosc-rlks--komponent-wdrażanie-lsr>

LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS)

Pomoc przyznaje się w następujących **zakresach wsparcia**:

1) rozwój przedsiębiorczości poprzez:

a) **start DG** - podejmowanie pozarolniczej działalności gospodarczej;

b) **rozwój DG** - rozwijanie pozarolniczej działalności gospodarczej.

2) rozwój pozarolniczych funkcji małych gospodarstw rolnych;

3) rozwój współpracy;

4) przygotowanie koncepcji SV;

5) poprawa dostępu do małej infrastruktury publicznej;

6) kształtowanie świadomości obywatelskiej;

7) włączenie społeczne seniorów, ludzi młodych lub osób w niekorzystnej sytuacji;

8) ochrona dziedzictwa kulturowego lub przyrodniczego polskiej wsi;

9) przygotowanie projektów partnerskich.

Przyznanie pomocy - start DG/rozwój DG

- **LGD** ogłasza nabory wniosków odrębnie dla poszczególnych zakresów wsparcia, odrębnie dla każdego przedsięwzięcia.
- W jednym naborze wniosków dany **wnioskodawca** może złożyć tylko **jeden WOPP**, z wyjątkiem naboru wniosków na projekty grantowe.

Forma, wysokość oraz limity pomocy

1. Pomoc przyznaje się w formie:

- płatności **ryczałtowej** – w zakresach: start DG,
- **zwrotu części kosztów kwalifikowalnych** – rozwój DG.

2. Pomoc na operację przyznaje się w wysokości nie wyższej niż kwota maksymalna określona przez LGD w regulaminie naboru, przy czym nie wyższej niż:

- **150 tys. zł** – start DG,
- **500 tys. zł** – rozwój DG.

3. Kwota pomocy w formie płatności ryczałtowej ustalana jest na podstawie projektu budżetu operacji.
4. Pomoc na operację przyznaje się w wysokości nie niższej niż kwota minimalna określona przez LGD w regulaminie naboru, przy czym nie niższej **niż 50 tys. zł.**
5. Pomoc przyznaje się w **kwocie zaokrąglonej w dół do pełnych groszy**, zgodnej z poziomem dofinansowania, określonym przez LGD w regulaminie naboru, nieprzekraczającym poziomu dofinansowania wynoszącego:
- **do 65%** kosztów kwalifikowalnych – w przypadku operacji obejmujących inwestycje produkcyjne
6. Suma pomocy dla jednego beneficjenta oraz wypłaconych mu grantów nie może przekroczyć **500 tys. zł** w okresie realizacji PS WPR. Limitu nie stosuje się do JSFP i LGD.

Warunki podmiotowe – start DG/rozwój DG

1. Pomoc przyznaje się, jeżeli wnioskodawca co najmniej od roku poprzedzającego dzień złożenia WOPP, ma na obszarze wiejskim objętym LSR:

- miejsce zameldowania – w przypadku wnioskodawcy będącego osobą fizyczną, która nie wykonuje działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy Prawo przedsiębiorców,
- ubiega się o pomoc w zakresach innych niż start GA, start ZE, start GO, rozwój GA, rozwój ZE, rozwój GO;
- siedzibę lub oddział – w przypadku wnioskodawcy będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną.

Warunki podmiotowe – start DG/rozwój DG

2. Spełnienie warunku dotyczącego miejsca zameldowania, potwierdzone wydanym przez organ gminy, nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem złożenia WOPP, zaświadczeniem z właściwej ewidencji ludności o miejscu zameldowania na pobyt stały lub czasowy.
3. W przypadku gdy wnioskodawca wykonuje działalność gospodarczą, pomoc przyznaje się:
 - 1) zgodnie z art. 19a albo art. 19b rozporządzenia GBER;
 - 2) jeżeli podmiot ten prowadzi mikroprzedsiębiorstwo albo małe przedsiębiorstwo;
 - 3) jeżeli warunki przyznania pomocy są spełnione przez wszystkich wspólników spółki, w przypadku, gdy operacja będzie realizowana w ramach wykonywania działalności gospodarczej w formie spółki cywilnej.

Warunki podmiotowe – start DG/rozwój DG

4. Pomoc przyznaje się osobom fizycznym, jeżeli są obywatelami państwa członkowskiego Unii Europejskiej.
5. Pomoc może być przyznana następcy prawnemu beneficjenta lub przedsiębiorstwa lub jego części na zasadach określonych w wytycznych podstawowych.

Dodatkowe warunki podmiotowe - **start DG**

Pomoc przyznaje się, jeżeli:

- 1) wnioskodawca jest osobą fizyczną;
- 2) wnioskodawca w okresie roku poprzedzającego dzień złożenia WOPP nie wykonywał i nie wykonuje działalności gospodarczej, do której stosuje się przepisy ustawy Prawo przedsiębiorców;
- 3) wnioskodawcy nie została dotychczas przyznana pomoc w ramach PROW 2014-2020 na operację w ramach poddziałania 6.2 lub 6.4 lub 4.2 lub 19.2 w zakresie podejmowanie działalności gospodarczej;
- 4) wnioskodawcy nie została dotychczas przyznana pomoc w ramach PS WPR na operację w zakresie start DG, start GA, start ZE, start GO, start KŁŻ, rozwój DG, rozwój GA, rozwój ZE, rozwój GO lub rozwój KŁŻ.

Dodatkowe warunki podmiotowe - **rozwój DG**

Pomoc przyznaje się, jeżeli:

- 1) w okresie 3 lat poprzedzających dzień złożenia WOPP wnioskodawca wykonywał łącznie co najmniej przez 365 dni działalność gospodarczą, do której stosuje się ustawę Prawo przedsiębiorców, oraz nadal wykonuje tę działalność;
- 2) wnioskodawcy nie została dotychczas przyznana pomoc na operację w tym zakresie w ramach PS WPR;
- 3) upłynęły co najmniej 2 lata od dnia wypłaty pomocy wnioskodawcy na operację w zakresie start DG w ramach PS WPR;
- 4) upłynęły co najmniej 2 lata od dnia wypłaty wnioskodawcy płatności ostatecznej na podejmowanie lub prowadzenie lub rozwijanie działalności gospodarczej w ramach poddziałań 4.2, 6.2, 6.4 lub 19.2 objętych PROW 2014-2020.

Warunki przedmiotowe - start DG/rozwój DG

- Pomoc przyznaje się na operację:
 - 1) jeżeli LSR przewiduje udzielenie pomocy na operację w tym zakresie lub na dany szczególny rodzaj operacji;
 - 2) która została wybrana do finansowania ze środków danej LSR, a tym samym uzyskała pozytywny wynik wyboru operacji, przy czym warunek ten nie ma zastosowania do przyznawania pomocy na projekt grantowy;
 - 3) która zakłada miejsce świadczenia usług lub realizację inwestycji na obszarze wiejskim objętym LSR;

Warunki przedmiotowe - start DG/rozwój DG

- której realizacja nastąpi w:

a) **jednym** etapie: – w zakresie start DG,

b) maksymalnie **2 etapach** - rozwój DG,

c) terminie do 2 lat od dnia zawarcia umowy o przyznaniu pomocy, lecz nie później niż do dnia **30 czerwca 2029 r.**

2. W przypadku operacji inwestycyjnej trwale związanej z nieruchomością, pomoc przyznaje się, jeżeli jest realizowana na:

- obszarze objętym LSR oraz nieruchomości będącej własnością wnioskodawcy lub do której wnioskodawca posiada tytuł prawny do dysponowania na cele określone we wniosku o przyznanie pomocy przez okres ubiegania się o przyznanie pomocy na operację, okres realizacji operacji oraz okres związania celem.

Warunki przedmiotowe - start DG/rozwój DG

3. W przypadku operacji, która obejmuje koszty zakupu i instalacji odnawialnych źródeł energii, pomoc przyznaje się, jeżeli suma planowanych do poniesienia kosztów dotyczących odnawialnych źródeł energii nie przekracza połowy wszystkich kosztów kwalifikowalnych.

Pomocy nie przyznaje się na operacje:

1) obejmujące budowę lub modernizację dróg w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, targowisk, sieci wodnokanalizacyjnych, przydomowych oczyszczalni ścieków;

2) dotyczące:

a) świadczenia usług rolniczych,

b) realizowanych w zakresach, o których mowa w rozdziale III ust. 5 pkt 5-7, inwestycji w budynki lub budowle:

– w których są udzielane świadczenia zdrowotne w rozumieniu przepisów ustawy o działalności leczniczej lub jest sprawowana opieka nad dziećmi w wieku do lat 3 w rozumieniu przepisów ustawy o opiece nad dziećmi do lat 3,

– zajmowane lub wykorzystywane przez placówki wsparcia dziennego w rozumieniu art. 24 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, domy pomocy społecznej w rozumieniu przepisów ustawy o pomocy społecznej, młodzieżowe ośrodki wychowawcze w rozumieniu przepisów ustawy o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich, przedszkola, szkoły, ich oddziały oraz placówki w rozumieniu przepisów ustawy Prawo oświatowe.

Dodatkowe warunki przedmiotowe - start DG/rozwój DG

1. W zakresie start DG, rozwój DG pomoc przyznaje się, jeżeli operacja:

1) dotyczy działalności zgodnej z celami LSR;

2) jest uzasadniona ekonomicznie, co potwierdza przedłożony uproszczony biznesplan, który:

a) jest racjonalny i uzasadniony zakresem operacji,

b) zawiera co najmniej:

– wskazanie celu, w tym zakładanego ilościowego lub wartościowego poziomu sprzedaży produktów lub usług,

Dodatkowe warunki przedmiotowe - start DG/rozwój DG

- planowany zakres działań niezbędnych do osiągnięcia celu, w tym wskazanie zakresu rzeczowego i nakładów i finansowych,
- informacje dotyczące zasobów posiadanych przez wnioskodawcę niezbędnych ze względu na przedmiot operacji, którą zamierza realizować, w tym opis wyjściowej sytuacji ekonomicznej wnioskodawcy oraz kwalifikacji lub doświadczenia,
- informacje dotyczące sposobu prowadzenia działalności

Dodatkowe warunki przedmiotowe - start DG/rozwój DG

W zakresie **start DG** pomoc przyznaje się, jeżeli operacja zakłada:

- 1) podjęcie we własnym imieniu działalności gospodarczej do której stosuje się przepisy ustawy Prawo przedsiębiorców;
- 2) zgłoszenie wnioskodawcy ubiegającego się o przyznanie pomocy do ubezpieczenia emerytalnego, rentowego i wypadkowego na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonywania tej działalności, jeżeli osoba ta nie jest objęta tym ubezpieczeniem lub społecznym ubezpieczeniem rolników;
- 3) osiągnięcie co najmniej 30% docelowego zakładanego w biznesplanie ilościowego lub wartościowego poziomu sprzedaży produktów lub usług do dnia, w którym upłynie pełny rok obrachunkowy od dnia wypłaty pomocy.

Dodatkowe warunki przedmiotowe - start DG / rozwój DG

W zakresie **start DG** rozpoczęcie realizacji uproszczonego biznesplanu możliwe jest nie wcześniej niż w dniu zawarcia umowy o przyznaniu pomocy.

W zakresie **rozwój DG** pomoc przyznaje się, jeżeli operacja zakłada osiągnięcie co najmniej 30% docelowego zakładanego w biznesplanie ilościowego lub wartościowego poziomu sprzedaży produktów lub usług do dnia, w którym upłynie pełny rok obrachunkowy od dnia wypłaty pomocy.

Dodatkowe warunki wypłaty pomocy dla poszczególnych zakresów wsparcia

W zakresach: **start DG** oraz **rozwój DG**, pomoc wypłaca się, jeżeli beneficjent:

- 1) realizuje uproszczony biznesplan;
- 2) promuje świadczone przez siebie usługi/produkty oraz publikuje/aktualizuje ich zakres i asortyment.

W zakresie **start DG** pomoc wypłaca się, jeżeli beneficjent:

- 1) podjął we własnym imieniu działalność gospodarczą, do której stosuje się przepisy ustawy Prawo przedsiębiorców, co potwierdza zgłoszenie do CEIDG;
- 2) dokonał zgłoszenia do ubezpieczenia emerytalnego, ubezpieczeń rentowych i ubezpieczenia wypadkowego na podstawie przepisów o systemie ubezpieczeń społecznych z tytułu wykonywania tej działalności, jeżeli osoba ta nie była objęta tym ubezpieczeniem lub ubezpieczeniem społecznym rolników.

Zmiany w wytycznych Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

1. **Wytyczne podstawowe** w zakresie pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027
2. **Wytyczne szczegółowe** w zakresie przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 dla interwencji I.13.1 LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS) – komponent Wdrażanie LSR

Wytyczne podstawowe w zakresie pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027

Podstawa prawna

Wytyczne zostały wydane na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (Dz. U. z 2024 r. poz. 1741 oraz z 2025 r. poz. 321).

Obowiązywanie wytycznych

Niniejsze wytyczne obowiązują **od dnia 20 października 2025 r.**, z zastrzeżeniem, że zmiany wprowadzone w podrozdziale VI.9. dotyczące przywrócenia terminu mają zastosowanie do spraw wszczętych wnioskami o przyznanie pomocy złożonymi przed dniem wejścia w życie niniejszych wytycznych oraz do zawartych już umów o przyznaniu pomocy.

Wytyczne podstawowe w zakresie pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 (najważniejsze zmiany):

- zmiana w podrozdziale VI.7.2 ust. 5 („W przypadku wniosku o płatność korekty wykraczające poza zakres wezwania będą uwzględniane przy dalszym rozpatrywaniu.”);
- zmiana w podrozdziale VI.7.4. ust. 5 („SW nie wzywa wnioskodawcy do usunięcia braków lub nieprawidłowości lub poprawienia oczywistych omyłek w sytuacji, gdy zachodzą niebudzące wątpliwości przesłanki nieprzyznania pomocy.”);
- zmiana w podrozdziale VI.9. ust. 1-4 („1. W razie uchybienia terminu:
 - 1) wykonania przez wnioskodawcę lub beneficjenta określonych czynności w toku postępowania w sprawie o przyznanie pomocy lub w sprawie o wypłatę pomocy;
 - 2) złożenia wniosku o płatność;
 - 3) złożenia wniosku następcy prawnego lub nabywcy, – ARiMR oraz SW, na prośbę wnioskodawcy lub beneficjenta, lub następcy prawnego, lub nabywcy, przywracają termin wykonania tych czynności.

2. ARiMR oraz SW przywracają termin, o którym mowa w ust. 1, jeżeli wnioskodawca lub beneficjent, lub następca prawny, lub nabywca:

- 1) wniósł prośbę o przywrócenie terminu w terminie 14 dni od dnia ustania przyczyn uchybienia terminu;
- 2) uprawdopodobnił, że uchybienie terminu nastąpiło bez jego winy;
- 3) dopełnił czynności, dla której określony był termin.

3. Nie jest możliwe przywrócenie terminu na złożenie prośby o przywrócenie terminu, o której mowa w ust. 2 pkt 1.

4. ARiMR oraz SW przesyłają wnioskodawcy lub beneficjentowi lub następcy prawnemu, lub nabywcy informację odpowiednio o przywróceniu terminu albo o odmowie przywrócenia terminu.”);

- zmiana w podrozdziale VII.4.2. ust. 4-6

(„4. Punkty przyznaje się z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku przy zastosowaniu matematycznej zasady zaokrąglania.

5. Po zakończeniu oceny formalnej i merytorycznej wniosku o przyznanie pomocy ARiMR oraz SW są zobowiązane do poinformowania wnioskodawcy o ostatecznej liczbie przyznanych punktów za kryteria wyboru operacji.

6. W przypadku zmiany liczby punktów ARiMR oraz SW są obowiązane poinformować wnioskodawcę lub beneficjenta o nowej liczbie punktów wraz ze wskazaniem przyczyny zmiany.”);

- zmiana w podrozdziale VII.4.5. ust. 2 („ARiMR oraz SW rozpatrują wniosek o przyznanie pomocy w terminie określonym w regulaminie naboru wniosków, nie dłuższym niż 5 miesięcy od zakończenia naboru wniosków o przyznanie pomocy, a w przypadku I.13.1 – nie dłuższym niż 5 miesięcy od udostępnienia przez LGD dokumentów potwierdzających dokonanie wyboru operacji.”);

- zmiana w podrozdziale IX.2 ust. 2 („Maksymalny termin złożenia wniosku o płatność to 30 czerwca 2029 r., chyba że wytyczne szczegółowe stanowią inaczej.”);

- zmiana w rozdziale XIII ust. 2 („W razie śmierci wnioskodawcy będącego osobą fizyczną albo rozwiązania, połączenia lub podziału wnioskodawcy będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej lub wystąpienia innego zdarzenia prawnego, w wyniku których zaistnieje następstwo prawne, albo zbycia całości albo części gospodarstwa/przedsiębiorstwa w toku postępowania w sprawie o przyznanie pomocy, wniosek o przyznanie pomocy pozostawia się bez rozpatrzenia z chwilą powzięcia informacji o tym zdarzeniu.”).

Wytyczne szczegółowe w zakresie przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 dla interwencji I.13.1 LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS) – komponent Wdrażanie LSR

Podstawa prawna

Wytyczne zostały wydane na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 3 ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (Dz. U. z 2024 r. poz. 1741 oraz z 2025 r. poz. 321).

Obowiązywanie wytycznych

Wytyczne mają zastosowanie do naborów wniosków o wsparcie, dla których regulamin naboru tych wniosków został uzgodniony przez LGD z zarządem województwa nie wcześniej niż w dniu następującym po dniu podania tych wytycznych do publicznej wiadomości na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Wytyczne szczegółowe w zakresie przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 dla interwencji I.13.1 LEADER/Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS) – komponent Wdrażanie LSR - (najważniejsze zmiany):

1. Doprecyzowanie pojęć :

- **inwestycja** – nabycie składników majątkowych, w tym praw majątkowych (np. licencji, znaków towarowych, patentów), nadających się do gospodarczego wykorzystania, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż rok, przeznaczone na potrzeby jednostki; nakład poniesiony na tworzenie, utrzymanie lub zwiększenie kapitału (np. maszyn i urządzeń, obiektów zabytkowych lub przyrodniczych) oraz budowa lub przebudowa, o których mowa w art. 3 pkt 6 lub 7a, elementów infrastruktury oraz małej architektury w rozumieniu art. 3 pkt 4 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane
- **inwestycja produkcyjna** – operacja realizowana w celu uzyskania zysku
- **inwestycja nieprodukcyjna** – operacja, której efektem nie jest zysk

- **odnawialne źródła energii** – odnawialne źródła energii, o których mowa w art. 2 pkt 22 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii
- **operacja inwestycyjna** – operacja, która obejmuje inwestycję
- **ustawa PPSA** – ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi

2. III. Informacje ogólne: " Niniejsze wytyczne są skierowane do ARiMR, SW jako podmiotu właściwego w sprawie o przyznanie pomocy oraz LGD jako podmiotu właściwego do ogłaszania naborów, w tym publikacji ogłoszeń o naborach wniosków oraz o konkursach na wybór grantobiorców, opracowania regulaminu naboru wniosków oraz wyboru operacji"

3. usunięcie zakresu - poprawa dostępu do usług dla lokalnych społeczności;

4. IV. Przyznawanie pomocy : pkt. 3 Nabory wniosków na projekty grantowe ogłaszane będą **odrębnie dla każdego przedsięwzięcia.**

5. IV.1 Forma, wysokość oraz limity pomocy - Pomoc przyznaje się w kwocie zaokrąglonej w dół do pełnych groszy.

6. W przypadku **operacji realizowanych przez JSFP pomoc finansowana jest:**

- z EFRROW w części obliczonej jako zaokrąglony w dół do pełnych groszy iloczyn kwoty pomocy i ilorazu liczb 0,55 oraz 0,75;
- ze środków budżetu państwa w pozostałej części tj. różnicy pomiędzy kwotą pomocy a kwotą obliczoną zgodnie z pkt 1.

W przypadku operacji realizowanych przez JSFP kwotę kwalifikowalnych wydatków publicznych, w rozumieniu art. 91 rozporządzenia 2021/2115, ustala się jako iloraz kwoty pomocy oraz liczby 0,75.

7. IV.2. Warunki podmiotowe – miejsce zameldowania, miejsce wykonywanie działalności

8. Spełnienie warunku dotyczącego miejsca zameldowania potwierdzone jest wydanym przez organ gminy, nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem złożenia WOPP, zaświadczeniem z właściwej ewidencji ludności o miejscu zameldowania na pobyt stały lub czasowy.

8. Pomoc przyznaje się osobom fizycznym, jeżeli są **obywatelami państwa członkowskiego Unii Europejskiej**.

9. Termin w zakresie przygotowanie projektu partnerskiego - **30 czerwca 2027 r.**

10. IV.3. Warunki przedmiotowe

Pomocy nie przyznaje się na operacje:

- obejmujące budowę lub modernizację dróg w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych, targowisk, sieci wodno-kanalizacyjnych, przydomowych oczyszczalni ścieków;
- dotyczące:
- świadczenia usług rolniczych,

- inwestycji w budynki lub budowle:
 - w których są udzielane świadczenia zdrowotne w rozumieniu przepisów ustawy o działalności leczniczej lub jest sprawowana opieka nad dziećmi w wieku do lat 3 w rozumieniu przepisów ustawy o opiece nad dziećmi do lat 3,
 - zajmowane lub wykorzystywane przez placówki wsparcia dziennego w rozumieniu art. 24 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, domy pomocy społecznej w rozumieniu przepisów ustawy o pomocy społecznej, młodzieżowe ośrodki wychowawcze w rozumieniu przepisów ustawy o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich, przedszkola, szkoły, ich oddziały oraz placówki w rozumieniu przepisów ustawy Prawo oświatowe
- realizowane w zakresach, o których mowa w rozdziale III ust. 5 pkt 5-7 wytycznej.

11. W zakresach: start DG, start GA, start ZE, start GO, start KŁŻ rozpoczęcie realizacji uproszczonego biznesplanu możliwe jest nie wcześniej niż w dniu zawarcia umowy o przyznaniu pomocy.

12. W zakresie kształtowanie świadomości obywatelskiej pomoc przyznaje się, jeżeli operacja nie obejmuje inwestycji dotyczących budowy lub przebudowy, w rozumieniu art. 3 pkt 6 lub 7a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, elementów infrastruktury oraz małej architektury, w rozumieniu art. 3 pkt 4 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane.

13. W zakresie ochrona dziedzictwa przyrodniczego polskiej wsi, pomoc na inwestycje dotyczące budowy lub przebudowy, w rozumieniu art. 3 pkt 6 lub 7a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, elementów infrastruktury oraz małej architektury, w rozumieniu art. 3 pkt 4 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane przyznaje się, jeżeli wnioskodawca wykaże, iż operacja będzie realizowana na obszarze objętym formą ochrony przyrody.

14. W przypadku operacji w ramach projektu partnerskiego umowa partnerstwa zawiera dodatkowo wskazanie partnera koordynującego.

15. Do zadań partnera koordynującego należy:

- monitorowanie postępów realizacji poszczególnych zadań realizowanych przez wszystkich partnerów;
 - weryfikowanie czy działania realizowane przez wszystkich partnerów są zgodne z umową partnerstwa;
 - zapewnienie sprawnego przepływu informacji pomiędzy wszystkimi partnerami;
 - usprawnianie współpracy między partnerami;
 - przygotowanie sprawozdania z realizacji całego projektu, tj. zadań zrealizowanych przez wszystkich partnerów;
 - zapewnienie prawidłowej realizacji projektu w całym jego zakresie, a nie tylko w ramach pojedynczych umów o przyznaniu pomocy.
- 16. Wypłata pomocy - W zakresach: start DG, rozwój DG, start GA, rozwój GA, start ZE, rozwój ZE, start GO, rozwój GO, start KŁŻ oraz rozwój KŁŻ, spośród instrumentów opisanych w rozdziale X wytycznych podstawowych, możliwa jest jedynie zaliczka.

17. W przypadku stwierdzenia finansowania operacji z udziałem innych środków publicznych - kwotę pomocy do wypłaty pomniejsza się o kwotę wyliczoną na podstawie kosztu kwalifikowalnego danej pozycji zakresu rzeczowego, który został sfinansowany z udziałem innych środków publicznych.

18. W zakresie start GA pomoc wypłaca się, jeżeli:

- beneficjent będący małżonkiem lub domownikiem rolnika dokonał zgłoszenia do CEIDG;

19. W zakresie rozwój ZE, GO pomoc wypłaca się, jeżeli beneficjent:

- dokonał zgłoszenia do CEIDG.

Dziękuję za uwagę